

Lagmotion LM 48/2021 rd

Pauli Kiuru saml m.fl

Lagmotion med förslag till lag om upphävande av lagen om Riksdagsbiblioteket

Till riksdagen

MOTIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I lagmotionen föreslås det att lagen om Riksdagsbiblioteket upphävs. Bestämmelser om biblioteket ska i fortsättningen ingå i reglementet för riksdagens kansli. Riksdagsbibliotekets uppgift och bibliotekets namn förblir oförändrade.

MOTIVERING

Riksdagsbiblioteket har långa anor. Det har i anslutning till riksdagen funnits ett bibliotek sedan 1872, det vill säga i 150 års tid. Biblioteket har varit ett självständigt bibliotek sedan 1922, då Statens centralbibliotek genom statsrådets beslut ombildades till Riksdagsbiblioteket (82/1922). Bestämmelser om Riksdagsbiblioteket finns förutom i reglementet för riksdagens kansli också i lagen om Riksdagsbiblioteket (717/2000), riksdagens arbetsordning (40/2000) och reglementet för Riksdagsbiblioteket (724/2000). Regleringen av biblioteket är detaljerad och mångskiktad i förhållande till bibliotekets administrativa ställning och uppgifter.

Lagen om Riksdagsbiblioteket stiftades år 2000. Riksdagsbiblioteket överfördes då till riksdagens kansli i samband med en omorganisering av riksdagens utrednings- och informationsverksamhet. Riksdagsbibliotekets styrelse bevarades och den har fortsatt sin verksamhet som sakkunnigorgan vid biblioteket. Styrelsen ska behandla principiella frågor som gäller biblioteket och dess utveckling och årligen lämna en berättelse över bibliotekets verksamhet till riksdagen. När det gäller den administrativa beslutanderätten överfördes biblioteket till riksdagens kansli och underställdes kanslikommissionen. Dessutom finns ett reglemente för Riksdagsbiblioteket (724/2000), som innehåller bestämmelser om bibliotekets uppgifter och organisation samt om styrelsens uppgifter.

Riksdagsbiblioteket har sedan 1900-talets första decennier varit ett för alla öppet bibliotek som förmedlar juridisk, samhällelig och riksdagsrelaterad information. Riksdagsbiblioteket har haft och har fortfarande en viktig roll vid riksdagens kansli och betjänar såväl riksdagsledamöter som andra riksdagskunder. Kundtjänsterna utgörs av block såsom samlingstjänsten, rådgivnings- och arkivtjänsten och interna utredningstjänsten.

Lagmotion LM 48/2021 rd

Vid behandlingen av regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som gäller Riksdagsbiblioteket (RP 68/2000 rd) konstaterade grundlagsutskottet (GrUB 10/2000 rd) att Riksdagsbibliotekets nya organisatoriska ställning kunde regleras också genom sådana författningar som nämns i grundlagen. En sådan bestämmelse är till exempel reglementet för riksdagens kansli, som riksdagens plenum beslutar om.

Vid riksdagens kansli pågår en omorganisering av utrednings- och informationsavdelningen, varvid även reglementet kommer att ändras. Ärendet har beretts av en arbetsgrupp tillsatt av talmanskonferensen. Organisationsreformen genomförs genom att talmanskonferensen lägger fram ett förslag till ändring av vissa paragrafer i reglementet för riksdagens kansli. Enligt arbetsgruppens förslag hör kommunikationsenheten och enheten för informationsstöd till utrednings- och informationsavdelningen. Riksdagsbiblioteket avses utgöra en del av riksdagens kansli och hör i fortsättningen till enheten för informationsstöd vid utrednings- och informationsavdelningen.

I den nya organisationsmodellen kan det inte anses ändamålsenligt att en servicegrupp som hör till en av två enheter vid avdelningen utarbetar en berättelse om sin verksamhet och att berättelsen behandlas i riksdagen som ett riksdagsärende. Riksdagsbehandlingen av berättelsen – med behandling i utskott och plenum – är tung i förhållande till berättelseförfarandets resultat. Bestämmelser om berättelsen finns i lagen om Riksdagsbiblioteket och i riksdagens arbetsordning. Riksdagsbibliotekets verksamhet kan i fortsättningen diskuteras exempelvis i samband med den årliga behandlingen av riksdagens revisorers revisionsberättelse om riksdagens bokslut, verksamhetsberättelse, bokföring och förvaltning.

Arbetsgruppen anser att lagen om Riksdagsbiblioteket inte längre behövs efter omorganiseringen, och att behövliga bestämmelser i fortsättningen ska ingå i reglementet för riksdagens kansli. Ändringen av regleringssättet påverkar inte Riksdagsbibliotekets uppgift eller namn. Närmare bestämmelser om uppgifterna för biblioteket och dess styrelse finns i reglementet för Riksdagsbiblioteket, som har utfärdats med stöd av 5 § i lagen om Riksdagsbiblioteket. Därmed upphävs reglementet när lagen upphävs.

Uppgifterna för Riksdagsbibliotekets styrelse är närmast rådgivande sakkunniguppgifter som kan skötas exempelvis genom kontakt med aktörer som företräder kundkretsen och olika vetenskapsgrenar.

I denna lagmotion föreslås det på ovan anförda grunder att lagen om Riksdagsbiblioteket upphävs.

Lagmotionen avses bli behandlad i samband med det ovan nämnda förslaget av talmanskonferensen. Lagen avses träda i kraft samtidigt som den nämnda ändringen av reglementet för riksdagens kansli, det vill säga den 1 januari 2022.

Vi föreslår

att riksdagen godkänner följande lagförslag:

Lagmotion LM 48/2021 rd

Lag

om upphävande av lagen om Riksdagsbiblioteket

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om Riksdagsbiblioteket (717/2000).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 28.10.2021

Pauli Kiuru saml
Jari Koskela saf
Eeva-Johanna Eloranta sd
Pekka Aittakumpu cent
Erkki Tuomioja sd